
James Foley: Ako želite radna mjesta, trebate strani kapital

AMERIČKI VELEPOS LANIK U HRVATSKOJ

26. prosinca 2011 07:52

Napisao: Irena Frlan

Znamo da hrvatska ulagačka klima nije idealna, i da Hrvatska sada ne pobjeđuje u natjecanju da privuče ulagače, a strani kapital neće doći ako biznismeni ne budu smatrali da su dobrodošli

S

veleposlanikom Sjedinjenih Američkih Država u Hrvatskoj **Jamesom Foleyje** m razgovarali smo nekoliko dana nakon što se američka tvrtka Commercial Metals Company (CMC) povukla iz sisačke Željezare. Željezaru su kupili prije četiri godine, a onda su početkom listopada najavili da je napuštaju i zbog toga je više od 900 radnika moralo potpisati raskid ugovora o radu.

BEZ HRVATSKOG VELEPOS LANIKA U SAD

SAD i Hrvatska su, kako kažete, prijatelji. Je li normalno šest mjeseci ne imati veleposlanika u prijateljskoj zemlji?

– Pa, događa se...

Dogodilo se nama. Je li to za SAD razočaravajuće?

– Sigurno ne gledam u prošlost, nego u budućnost. Nadam se i očekujem da će Hrvatska uskoro imati veleposlanika u Washingtonu i mislim da će od toga imati koristi. Siguran sam da će hrvatsko vodstvo izabrati odličnu osobu za novog veleposlanika.

Što se dogodilo s američkim ulagačem u Sisku?

– Najprije želim izraziti suosjećanje s ljudima u Sisku i u željezari, ovo je teško vrijeme za njih. Moje veleposlanstvo pokušalo je vrlo blisko surađivati sa CMC-jem i hrvatskom Vladom, kako bi se pokušalo naći novog vlasnika postrojenja. Smatramo da bi to doista bilo najbolje rješenje za sve, za radnike, za tvornicu, za grad Sisak i Hrvatsku.

Zašto mislite da bi novi vlasnik bio rješenje? Znači li to da li CMC bio loš vlasnik?

– Pronalaženje novog vlasnika je najbolja nada za grad Sisak, kako bi tvornica nastavila s radom, i za ljude kako bi nastavili raditi. Ne želim govoriti u ime CMC-ja, oni su uostalom javno iznijeli razloge za svoju odluku. Kako mi se čini, odluka je uglavnom utemeljena na globalnim perspektivama kompanije, ocijenili su da su globalni uvjeti postali nepovoljni i da ih to tjera u veliko restrukturiranje. Kazali su da zatvaraju 13 postrojenja, uključujući nekoliko u SAD-u.

Često čujemo prigovore stranih investitora koji se žale na hrvatsku birokraciju i druge prepreke za uspješno ulaganje. To, međutim, ovdje nije bio slučaj?

– Bilo bi netočno i nekorektno pojednostaviti razloge za tvrtkinu odluku. Naglasit ću što sam kazao na početku, nije na meni da govorim u ime tvrtke, oni moraju govoriti za sebe. Mogu samo ponoviti da, kako ja to shvaćam, bili su prisiljeni na takvu odluku zbog globalnih uvjeta.

Najveća misterija

Brine li vas da je ovaj slučaj naštetio imidžu svih budućih potencijalnih ulagača iz SAD-a?

– Ovaj slučaj treba razdvojiti od šireg konteksta hrvatske investicijske klime. Industrija čelika je uvijek poseban slučaj zbog globalnih tržišnih uvjeta. S druge strane, znamo da hrvatska ulagačka klima nije idealna, i da Hrvatska sada ne pobjeđuje u natjecanju da privuče ulagače. Postoji niz ne tako teških koraka koje se može poduzeti, a koji bi mogli puno učiniti za poboljšanje investicijske klime te dovesti do novih investicija i novih radnih mjesta.

Ako to, kako tvrdite, nisu teški koraci, zašto nisu poduzeti?

– To je najveća misterija s kojom sam se suočio u dvije i pol godine u Hrvatskoj. Možda sam u krivu, ali čini mi se da se Hrvati s jedne strane boje stranih investicija, što se može objasniti poviješću, lošim iskustvima i donekle je razumljivo. Međutim, u svijetu u kojem živimo svaka se zemlja natječe da privuče kapital. Kao prijatelj Hrvatske, kazat ću: ako želite radna mjesta, trebate strani kapital, a on neće doći ako biznismeni ne budu smatrali da su dobrodošli.

Mislite li da će nova vlada biti sposobnija u privlačenju stranih investitora?

– Molim vas, ne tražite me političke komentare o strankama. SAD je prijatelj Hrvatske i partner hrvatske Vlade. S gospođom Kosor smo imali odlične odnose i očekujem da ćemo imati izvrsne odnose i s novom vladom gospodina Milanovića. Što se tiče nove vlade, čini mi se da su svjesni izazova koji su pred njima: vrlo velikog proračunskog deficita, teških odluka koje moraju donijeti, strukturalnih reformi koje moraju provesti i, nadam se, poslovne i ulagačke klime koju treba poboljšati. SAD se veseli suradnji s premijerom Milanovićem i želim učiniti sve što mogu da pomognem njemu i njegovom timu da se nose s teškim odlukama potrebnim da bi se poboljšalo gospodarstvo i investicijska klima.

Povrat imovine

Jedno od pitanja u odnosima SAD-a i RH je povrat imovine stranim državljanima koji su bez imovine ostali u vrijeme Drugog svjetskog rata, odnosno koju su im otele ustaše. Jeste li bili razočarani kad je stara vlada promijenila zakon o povratu imovine, ali u njega nije uvrstila tu kategoriju ljudi?

– Ne bih komentirao zakonodavstvo koje je doneseno u prethodnom sazivu Sabora. To je vrlo složena tema. S naše strane, važno je napomenuti da smatramo da iz povijesne i moralne perspektive žrtvama Holokausta treba pridavati pozornost.

Očekujete li da nova vlada riješi povrat imovine?

– Svjesni smo da će se novi premijer i nova vlada suočiti s velikim izazovima, osobito gospodarskim. Mi im želimo sve najbolje. No, nadamo se da će posvetiti pozornost i tome da se osigura pravda onima koji su bili žrtve otuđenja imovine, osobito u vrijeme Holokausta. Uvjeren sam da će novi premijer i novo vodstvo prepoznati da je to pitanje važno za Hrvatsku, da zatvori to poglavlje.

Koliko je to pitanje važno za SAD, za odnose između Hrvatske i SAD-a?

– To je vrlo važno za SAD. Mi to smatramo nedovršenim poslom, koji potječe izavnog vremena, ali su rane ostale i mogu biti izliječene, osobito ako je pravda zadovoljena u ovom području. S druge strane, želim reći da smo realni, znamo da se Hrvatska suočava s velikim ekonomskim teškoćama i ne želimo rješenja koja hrvatska ekonomija ne može podnijeti.

Je li SAD-u svejedno hoće li Hrvatska postati članica EU ili ne?

– Nije nam svejedno. SAD su željele da se Hrvatska pripremi za Europu i smatrali smo da je transformacija Hrvatske, koja je dio pristupnog procesa, jednako važna kao sam ulazak u EU. Jako nam je drago da je ostvareno ovo povijesno postignuće. Vjerujemo da je ulazak Hrvatske u EU dobar za Hrvatsku, dobar za Europu i od vitalne važnosti za ovu regiju.

Očevi i majke

Jedna od osoba koje su omogućile završetak pregovora je Jadranka Kosor. Kako procjenjujete njezinu budućnost u hrvatskoj politici i HDZ-u?

– Nije na meni kao stranom veleposlaniku da komentiram unutarnju politiku i zato to neću učiniti. No, želim čestitati gospođi Kosor na povijesnom postignuću. Predsjednik Kennedy je jednom kazao da pobjeda ima tisuću očeva, dok je poraz siročje. U ovom slučaju, hrvatski uspjeh ima mnogo očeva i majki, ali smatram da će uloga gospođe Kosor biti prepoznata jer je vodila Hrvatsku prema članstvu na vrlo izazovnom i teškom putu.

Jeste li očekivali da će borba protiv korupcije doći na vrata HDZ-a?

– Ne gledam na to u stranačkim terminima. No, kad sam prije dvije i pol godine došao u Hrvatsku, nisam mogao predvidjeti da će borba protiv korupcije tako napredovati. Nisam mogao predvidjeti ni da će Hrvatska uspješno zaključiti pregovore, jer u tom trenutku, zbog spora sa Slovenijom, pregovora uopće nije bilo. Što se tiče borbe protiv korupcije, Hrvati su, razumljivo, šokirani ovim slučajevima, ali gledano iz šire perspektive, činjenica da se toliko visokih dužnosnika suočava s pravnim posljedicama značajna je i na korist Hrvatske. Razumijem osjećaje hrvatskih građana, razumijem da ova borba protiv korupcije sve čini depresivnima, ali mislim da će se na duge staze pokazati opravdanom i da će zemlju učiniti snažnijom, zdravijom i

naprednijom.

Članak je objavljen na: <http://novilist.hr/Vijesti/Hrvatska/James-Foley-Ako-zelite-radna-mjesta-trebate-strani-kapital>
Copyright © 2009 Novilist.hr. Sva prava pridržana.